

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS TEIKIMO APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Laikino atokvėpio paslaugos teikimo aprašas (toliau – Aprašas) nustato laikino atokvėpio paslaugos teikimo tikslą, tvarką, vaikų, turinčių negalią, tėvams, suaugusiųjų asmenų su negalia šeimoms ir (arba) jų globėjams, vaikų, netekusi tėvų globos, globėjams (rūpintojams), socialiniams globėjams, budintiems globotojams ir šeimynų dalyviams, koordinavimą ir teikimą, laikino atokvėpio paslaugos finansavimą, laikino atokvėpio paslaugos kokybės priežiūrą.
2. **Laikino atokvėpio paslauga** yra trumpalaikio pobūdžio asmens, turinčio negalią, globotinio (rūpintinio) socialinės priežiūros paslauga, kai šiuos asmenis auginantys tėvai, prižiūrintys šeimos nariai ar globojantys (prižiūrintys) asmenys laikinai dėl tam tikrų priežasčių negali jais pasirūpinti.
3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos Socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Globos centro veiklos ir budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos apraše nuostatų sąvokas.
4. Kiekviena savivaldybė turi užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenantiems asmenims laikino atokvėpio paslaugų prieinamumą. Organizuojant laikino atokvėpio paslaugas, prioritetą teikiamas paslaugų pirkimui, finansavimui iš nevyriausybinų organizacijų.
5. Aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyviu protokolu, ratifikuota Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. XI- 854 „Dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo ratifikavimo“, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983 „Dėl Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos ratifikavimo“.

II SKYRIUS

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS GAVĖJAI IR TEIKĖJAI

6. Laikino atokvėpio paslaugos gavėjais laikomi tėvai, šeimos nariai, globėjai (rūpintojai), globotojai, savo namuose prižiūrintys ar globojantys asmenis (toliau – asmenys), kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra:
  - 6.1.vaikai iki 18 metų amžiaus, kuriems Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas sunkus arba vidutinis neįgalumo lygis dėl proto ar (ir) psichikos negalios;
  - 6.2.suaugusieji asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas ne didesnis nei 55 proc. darbingumo lygis dėl proto ar (ir) psichikos negalios;

- 6.3. asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis dėl proto ar (ir) psichikos negalios;
- 6.4. vaikai, netekę tėvų globos, kuriems įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa (rūpyba) globos centre, socialinio globėjo šeimoje, globėjo giminaičio šeimoje arba šeimynoje.
7. Laikino atokvėpio paslaugų budinčiam globotojui suteikimo tvarka nustatoma globos centro ir budinčio globotojo tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartyje, vadovaujantis Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo nuostatomis (toliau – Globos centro aprašas).
8. Prioritetas laikino atokvėpio paslaugoms gauti yra taikomas šio aprašo 6 punkte nurodytiems asmenims, kurių tėvai, šeimos nariai, globėjai (rūpintojai), laikinai negali jų prižiūrėti, jei:
  - 8.1. Asmeniui yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis ir / arba specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir / arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis;
  - 8.2. Asmeniui yra nustatytas 0-25 proc. darbingumo lygis ir / arba specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir / arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis;
  - 8.3. bent vienas iš asmenį prižiūrinčių šeimos narių, tėvų ar globėjų (rūpintojų) serga lėtinėmis ligomis;
  - 8.4. šeimoje yra mažamečių vaikų ar neįgalių vaikų (be pačio asmens);
  - 8.5. asmenį prižiūri / augina vienas šeimos narys, vienas iš tėvų ar vienas globėjas (rūpintojas);
  - 8.6. asmens šeimoje yra kiti sergantys lėtinėmis ligomis ar neįgalūs šeimos nariai;
  - 8.7. bent vienas iš asmenį globojančių šeimos narių, tėvų ar globėjų mokosi (studijuoja) profesinio lavinimo ar aukštojoje mokykloje ir dėl paskaitų lankymo bei pasiruošimo egzaminams negali tinkamai pasirūpinti asmeniui;
  - 8.8. asmenį prižiūrinčių šeimos narių, tėvų ar globėjų (rūpintojų) priversti derinti asmens priežiūrą ir / slaugą su tam tikrais darbiniais (komandiruotės, darbo grafiko pasikeitimas, naujo darbo paieškos ir pan.), šeiminiiais įsipareigojimais;
  - 8.9. krizė asmens šeimoje;
  - 8.10. pervargimas, perdegimo sindromas (emocinių, protinių ir fizinių jėgų išsekimas, kylantis dėl ilgalaikės asmens su negalia priežiūros ir / arba slaugos)
9. Laikino atokvėpio paslaugos teikėjas (toliau – teikėjas) gali būti kiekvienas ūkio subjektas – privatusis juridinis asmuo, viešasis juridinis asmuo, kitos organizacijos ir jų padaliniai ar tokių asmenų grupė, fiziniai asmenys – atitinkantys nustatytus šiame apraše reikalavimus. Palikti fizinį asmenį ir patikslinti dėl socialinio globėjo, artimo giminaičio ir kito globėjo vaikams ir vaikams su negalia. Globos centro apraše minima, kad socialinis globotojas gali teikti laikino atokvėpio paslaugą vaikams su negalia.

III SKYRIUS

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS TEIKIMO TIKSLAS, PRINCIPAI IR SĄLYGOS

10. Laikino atokvėpio paslaugos tikslas – suteikti trumpalaikį poilsį šeimos nariams, tėvams, globėjams ar rūpintojams, kurie rūpinasi (globoja) asmenimis su proto ar (ir) psichikos negalia, vaikais, netekusiais tėvų globos, padėti jiems atgauti jėgas ir energiją, suteikti galimybę dalyvauti darbo rinkoje (darbo paieškos, komandiruotės, darbo grafiko keitimai ir kt.), pasirūpinti kitais artimaisiais, dalyvauti sociokultūriniame visuomenės gyvenime.
11. Laikino atokvėpio paslauga teikiama laikantis šių principų:

- 11.1. **individualizavimo.** Teikiamos paslaugos turi atitikti individualius asmens poreikius;
- 11.2. **atitiktčiai šeimos aplinkai.** Paslauga teikiama aplinkoje, kuri labiausiai artima asmens šeimos aplinkai, pageidautina, asmens namuose, vaikams – šeimoje.
- 11.3. **bendradarbiavimo.** Paslaugos valdymas, skyrimas ir teikimas remiasi asmens, šeimos, bendruomenės, paslaugos teikėjų, savivaldybės ir valstybės institucijų bendradarbiavimu bei tarpusavio pagalba;
- 11.4. **dalyvavimo.** Paslaugos valdymo, skyrimo ir teikimo klausimai sprendžiami kartu su asmeniu ir (ar) jo atstovais;
- 11.5. **kompleksiškumo.** Paslaugos teikimas asmeniui yra derinamas su socialinių paslaugų teikimu jo šeimai;
- 11.6. **prieinamumo.** Paslauga valdoma, skiriama ir teikiama taip, kad būtų užtikrintas paslaugos prieinamumas asmeniui (jo šeimai, tėvams ar globėjams) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos;
- 11.7. **socialinio teisingumo.** Asmens (jo šeimos, tėvų ar globėjų) finansinės galimybės mokėti už paslaugą neturi įtakos asmens (šeimos) galimybėms gauti reikiamą paslaugą;
- 11.8. **tinkamumo.** Asmeniui (jo šeimai, tėvams ar globėjams) skiriama ir teikiama tokia paslauga, kuri atitinka asmens ir šeimos interesus bei nustatytus poreikius;
12. Laikino atokvėpio paslauga, priklausomai nuo poreikio, gali būti teikiama nuo 2 iki 24 val. per parą iki 7 parų per savaitę. Nepertraukimai paslauga gali būti teikiama ne ilgiau kaip 30 parų. Išimtiniais atvejais, pvz., susirgus asmenį prižiūrinčiam asmeniui, susirgus ar mirus artimam žmogui – iki 90 parų. Bendra paslaugos teikimo trukmė negali viršyti 90 parų per 12 mėnesių.
13. Laikino atokvėpio paslaugos teikimo vieta asmenims, nurodytiems Aprašo 6.1, 6.2 ir 6.3 punktuose, gali būti:
  - 13.1. asmens namuose;
  - 13.2. socialinės priežiūros paslaugas teikiančioje įstaigoje, kurioje paslaugos teikimo aplinka atitinka šio aprašo X skyriuje nurodytus reikalavimus.
14. Laikino atokvėpio paslaugos teikimo vieta asmenims, nurodytiems Aprašo 6.4 punkte, gali būti:
  - 14.1. globojamo (rūpinamo) vaiko namuose;
  - 14.2. budinčio globotojo namuose;
  - 14.3. socialinio globėjo namuose;
  - 14.4. šeimynos namuose;
  - 14.5. bendruomeniniuose vaikų globos namuose (kai nėra galimybės suteikti šią paslaugą vaiko namuose, budinčio globotojo, socialinio globėjo namuose ar šeimynoje).
15. Laikino atokvėpio paslauga asmenims, nurodytiems 6.1, 6.2, 6.3 punktuose, skiriama savivaldybės institucijos nustatyta tvarka. Duomenys apie skirtas, neskirtas paslaugas kaupiami Socialinės paramos informacinėje sistemoje (SPIS).
16. Budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, šeimynos dalyviams laikino atokvėpio paslaugas organizuoja globos centras.
17. Jei laikino atokvėpio paslauga nesuteikiama, atsakyme nurodomos nesuteikimo priežastys.
18. Paslaugos teikimas turi būti derinamas su kitų socialinių paslaugų teikimu ir turi atitikti ne tik asmens, bet ir jo šeimos, tėvų ar globėjų (rūpintojų) poreikius.
19. Paslauga neteikiama asmenims, kurie jos teikimo metu serga ūimomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis.

V SKYRIUS

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS ORGANIZAVIMAS IR TEIKIMO TVARKA

20. Jei paslaugos gavėjas – Asmuo atitinkantis vieno iš šio Aprašo 6.1 – 6.3 punktų reikalavimus, savivaldybė, gavusi asmens ar (ir) jo arba jį prižiūrinčių šeimos narių, tėvų, ar globėjų (rūpintojų) šio aprašo 51 punkte išvardintus dokumentus, per 14 kalendorinių dienų apsvarsto prašymą ir raštu informuoja asmenį arba jį prižiūrinčius šeimos narius, tėvus, globėjus (rūpintojus) apie savo sprendimą skirti (ar neskirti) laikino atokvėpio paslaugą. Savivaldybė, informuodama asmenį arba jį prižiūrinčius šeimos narius, tėvus, globėjus (rūpintojus) apie savo sprendimą skirti laikino atokvėpio paslaugą, pastariesiems pateikia sąrašą, kuriame nurodyti galimi paslaugos teikėjai, jų adresai ir kontaktinė informacija. Asmuo arba jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai, globėjai (rūpintojai) per 5 darbo dienas raštu informuoja savivaldybę apie pasirinktą tiekėją ir su tiekėju sudaro paslaugos teikimo sutartį, kurioje numatoma paslaugos gavėjų ir paslaugos teikėjų teisės ir pareigos
21. Jei paslaugos gavėjas – Asmuo atitinkantis šio Aprašo 6.4 punkto reikalavimus, laikino atokvėpio paslaugą jam organizuoja Globos centras, vadovaudamasis Globos centro aprašo nuostatomis. Su budinčiu globotoju, socialiniu globėju, globėjo giminaičiu ar šeimynos dalyviu, pateikusių prašymą šiai paslaugai gauti, globos centras sudaro paslaugos teikimo sutartį (jei tokia sutartis nebuvo pasirašyta anksčiau).
22. Laikino atokvėpio paslaugos teikimo sutartį pasirašo asmuo, turintis teisę pasirašyti, arba jį prižiūrintis šeimos narys, tėvas, globėjas (rūpintojas) ir laikino atokvėpio paslaugos teikėjo vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Paslaugos teikėjas užtikrina, kad asmeniui būtų išaiškinta sutartyje pateikta informacija. Asmeniui pageidaujant, sudaromos sąlygos jį prižiūrinčiam šeimos nariui, tėvams, globėjams (rūpintojams) ar kitiems asmens interesus atstovaujantiems asmenims dalyvauti sudarant ir pasirašant sutartį.
23. Sutartis tarp paslaugos teikėjo ir asmens ar (ir) jo tėvų, šeimos narių ar globėjų (rūpintojų) sudaroma vienerių metų laikotarpiui.
24. Prieš asmeniui pradėdant naudotis paslauga:
  - 24.1. Tiekėjui suteikiama visa, paslaugos teikimui reikalinga informacija apie asmenį, kur tiekėjas informuojamas apie asmens sveikatos būklę, vartojamus medikamentus, reikalingas paslaugas, savarankiškumą, charakterio bruožus, elgesio ypatumus, sąlygotus negalios ar patirtų fizinių ir / ar emocinių traumų. Informaciją tiekėjui teikia paslaugos gavėjo tėvai / globėjai (rūpintojai) ar jį prižiūrintys šeimos nariai.
  - 24.2. Teikėjas užtikrina, kad asmeniui, jį prižiūrintiems šeimos nariams, tėvams, globėjams (rūpintojams), bendruomenei ir suinteresuotoms šalims įvairiomis komunikacijos priemonėmis būtų pateikta išsami ir suprantama informacija apie teikiamą paslaugą ir vykdomas veiklas.
  - 24.3. Asmuo, kuriam paskirta laikino atokvėpio paslauga, jį prižiūrintis šeimos narys, tėvai, globėjai (rūpintojai) supažindinami su paslaugos teikimo tvarka, vidaus tvarkos ir kitomis taisyklėmis.
25. Paslaugos teikimo tvarka:
  - 25.1. Laikino atokvėpio paslaugos teikimo sutartį sudaręs asmuo, jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai ar globėjai (rūpintojai) paslaugos gali prašyti atsiradus paslaugos gavimo poreikiui per visą sutarties galiojimo laikotarpį.
  - 25.2. Atsiradus poreikiui gauti paslaugą, asmuo, jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai ar globėjai (rūpintojai) raštu ar elektroninėmis priemonėmis kreipiasi į tiekėją dėl paslaugos suteikimo, pateikdami paslaugos teikėjo nustatytos formos prašymą.

- 25.3. Kreipiantis dėl laikino atokvėpio paslaugos suteikimo asmenims, atitinkantiems šio Aprašo 6.1 – 6.3 punktų reikalavimus, prašymas dėl paslaugos suteikimo teikėjui pateikiamas ne vėliau kaip trys darbo dienos iki planuojamo atvykimo į įstaigą termino pradžios. Prašyme nurodoma priežastis, kodėl paslauga reikalinga bei laikotarpis, kuriam prašoma suteikti paslaugą, nurodant nuo kurios datos ir valandos iki kurios datos ir valandos bus reikalinga paslauga, bei paslaugos pobūdis – laikino atokvėpio paslauga įstaigoje ar laikino atokvėpio paslauga asmens namuose.
- 25.4. Kreipiantis dėl laikino atokvėpio paslaugos suteikimo asmenims, atitinkantiems šio Aprašo 6.4 punkto reikalavimus, budintis globotojas, socialinis globėjas, globėjas giminaitis, šeimynos dalyvis, pageidaujantis gauti laikino atokvėpio paslaugą pateikia globos centrui prašymą raštu ne vėliau kaip prieš 60 kalendorinių dienų iki prašyme nurodytos laikino atokvėpio paslaugos pradžios datos. Asmuo, jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai ar globėjai (rūpintojai) nurodo priežastį, dėl kurios prašo gauti paslaugą, pageidaujamą paslaugos gavimo pradžią (data, valanda) ir planuojamą pabaigą (data, valanda), nurodo, kokio pobūdžio paslaugų reikia – tik pabūti su asmeniu, padedant jam tenkinti būtiniausius poreikius, išeiti pasivaikščioti, padėti pasiekti ir grįžti iš/į ugdymo įstaigos, sveikatos priežiūros įstaigos, apsilankyti kokioje nors kitoje viešojoje įstaigoje ar įmonėje, aplankyti draugus ir pan.
- 25.5. Kartu su prašymu gauti paslaugą, asmuo, jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai ar globėjai (rūpintojai) pateikia preliminarią paslaugos gavėjo dienotvarkę.
- 25.6. Gavęs asmens, jį prižiūrinčių šeimos narių, tėvų ar globėjų (rūpintojų) prašymą teikėjas, įvertinęs savo galimybes ir užimtumą, tą pačią dieną (arba per 4 darbo valandas) (globos centras – per 14 kalendorinių dienų, išskyrus nenumatytus atvejus) informuoja asmenį, jį prižiūrinčius šeimos narius, tėvus ar globėjus apie savo užimtumą ir galimybę teikti paslaugą pageidaujamomis dienomis ar laiku.
- 25.7. Atsiradus nenumatytiems aplinkybėms (vieno iš tėvų ar globėjų (rūpintojų) bei jų šeimos narių ūmi liga, trauma, mirtis, nenumatytas darbo grafiko pasikeitimas ar kt.), asmuo, jo tėvai ar kiti jį prižiūrintys šeimos nariai, globėjai (rūpintojai) gali prašyti teikėjo suteikti paslaugą tą pačią dieną. Tokiu atveju teikėjas apsversto savo užimtumą bei galimybę teikti paslaugą per tris darbo valandas ir informuoja prašymą pateikusį asmenį
26. Jei paslauga teikiama visą dieną ar ilgiau, drauge su asmeniu ir/ar jo tėvais, šeimos nariais ar globėjais (rūpintojais) sudaromas preliminaras asmens dienotvarkė valandomis ir dienomis, kurioje:
- 26.1. nurodomas asmens maitinimo (-si) grafikas, dienos/nakties režimas, miego ar poilsio valandos, asmens higienos procedūrų pobūdis, režimas, kas kiek laiko asmuo turi būti maudomas ar maudosi, sauskelnių (jei reikia) keitimo intervalai ir asmens higienos dažnumas, pasivaikščiavimo režimas, laisvalaikio veiklos, jų pobūdis, valandos ir trukmė kada asmuo žiūri televizorių ir kokias laidas žiūri, valandos ir trukmė kada asmuo naudojami kompiuteriu, kokio pobūdžio žaidimus, svetaines, informaciją, filmus ir pan. asmuo žaidžia, skaito, žiūri.
- 26.2. Jei asmuo yra vaikas, lankantis ugdymo įstaigą, pateikiamas pamokų tvarkaraštis, nurodant ugdymo įstaigos adresą, pamokų pradžią ir pabaigą, ugdymo įstaigos kontaktinį asmenį, jo kontaktus.
- 26.3. Gali būti nurodoma ir kita su asmens poreikiais susijusi veikla, tokia, kaip draugų, pažįstamų, įstaigų, institucijų, parduotuvių lankymas.
27. Tvarkaraštis turi būti sudaromas taip, kad visokeriopa skatintų asmens savarankiškumo, socialinius, užimtumo ir lavinimosi įgūdžius bei kiek galima labiau atitiktų kasdieninį asmens tvarkaraštį.

28. Paslaugas teiksiantys specialistai pasirašytinai susipažįsta su tvarkaraščiu ir pildo suteiktos paslaugos grafiką, su kuriuo vėliau pasirašytinai supažindinamas ir patvirtina asmuo ar/ir jo tėvai, šeimos nariai ar globėjai (rūpintojai).
29. Esant poreikiui, teikėjas gali organizuoti asmens transportavimą į/iš paslaugos suteikimo vietos. Šia paslaugą apmoka asmuo, jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai, globėjai (rūpintojai), išankstinių jų ir teikėjo susitarimu, pagal teikėjo pateiktą sąskaitą-faktūrą.
30. Asmeniui, gaunančiam paslaugą daugiau nei 5 valandas, atsižvelgiant į atvykimo laiką, organizuojami pusryčiai ir / arba pietūs ir / arba pavakariai ir / arba vakarienė.
31. Jei paslauga teikiama ilgiau nei 5 valandas, asmuo bent vieną kartą per diena turi gauti karšto maisto.
32. Asmeniui, gaunančiam paslaugą daugiau nei 12 valandų, atsižvelgiant į atvykimo laiką, visomis dienomis organizuojami pusryčiai, pietūs, pavakariai ir vakarienė.
33. Už maistą sumoka asmuo, jį prižiūrintys šeimos nariai, tėvai, globėjai (rūpintojai), išankstinių jų ir Įstaigos susitarimu, pagal Įstaigos pateiktą sąskaitą-faktūrą.
34. Jei paslaugos gavėjas – nepilnametis asmuo (vaikai su negalia ir suaugusieji su negalia iki 21 metų amžiaus), teikėjas užtikrina nepertraukiamą paslaugos gavėjo dalyvavimą ugdymo procese, t. y. organizuoja nuvykimą ir parvykimą iš ugdymo ir / arba neformalaus ugdymo įstaigos, sudaro sąlygas ir galimybes pamokų ruošai.
35. Teikėjas pasirūpina, kad asmuo nuosekliai ir laiku vartotų visus gydančio gydytojo paskirtus medikamentus, jei juos būtina vartoti paslaugos teikimo laikotarpyje. Asmuo, jo tėvai ar globėjai (rūpintojai) pateikia teikėjui gydytojo paskyrimo ir/ar išrašytų receptų kopijas.
36. Asmens tėvai, šeimos nariai ar globėjai (rūpintojai) pasirūpina, kad užtektų būtinų asmeniui medikamentų per visą paslaugos teikimo laiką.
37. Teikėjas asmeniui užtikrina jam socialinės priežiūros paslaugas teikiančią specialistą.

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS TEIKIMAS NAMUOSE

38. Paslaugos gavėjas, jo šeimos nariai, tėvai ar globėjai (rūpintojai) apmoka maisto, higienos, įstaigų lankymo ir kitas paslaugas gavėjo poreikių tenkinimo priemonių įsigijimo išlaidas arba suteikia paslaugos gavėjui būtinas priemones, reikalingą maistą ir pan.
39. Asmuo, jo tėvai, šeimos nariai ar globėjai (rūpintojai) suteikia nakvynę ir visą nakvynėi reikalingą inventorių (lova, čiužinys, patalynė, antklodė, pagalvė) teikėjo specialistui, kuris lieka nakvoti su asmeniu jo namuose.
40. Asmuo, jo tėvai, šeimos nariai ar globėjai (rūpintojai) leidžia paslaugos teikėjo specialistui naudotis jų namuose esančiais indais ir inventoriumi, kuriuo paslaugos teikėjo specialistas galėtų pasišildyti ir suvalgyti savo atsineštą maistą.
41. Asmuo, jo tėvai, šeimos nariai ar globėjai (rūpintojai) leidžia teikėjo specialistui naudotis vonia ir tualetu savo fiziologiniams ir higienos poreikiams tenkinti.
42. Teikėjo specialisto praleistas laikas kelionei į / iš asmens namus įskaičiuojamas į šio specialisto darbo laiką.

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS TEIKIMAS ĮSTAIGOJE

43. Prieš pradėdant naudotis laikino atokvėpio paslauga įstaigoje (toliau – Įstaiga), asmeniui, jį prižiūrintiems šeimos nariams, tėvams, globėjams (rūpintojams) sudaromos sąlygos

apsilankyti Įstaigoje ir susipažinti su Įstaigos aplinka, teikiamomis paslaugomis ir vykdomomis veiklomis.

44. Asmenų, galinčių gauti paslaugas Įstaigoje, vietų skaičių nustato Įstaigos savininko teisės įgyvendinanti institucija. Rekomenduotina, kad vienu metu paslaugos būtų teikiamos ne daugiau kaip 8 asmenims, turintiems negalią.
45. Įstaiga naujai atvykusiam asmeniui užtikrina jį kuruojantį specialistą, turintį socialinių mokslų krypties (sociologijos, socialinio darbo, antropologijos, psichologijos, komunikacijos) ar sveikatos mokslų krypties (medicina, visuomenės sveikata, reabilitacija, slauga ir akušerija) išsilavinimą .
46. Asmeniui, jei reikia, užtikrinamas individualios priežiūros personalas, kuris, atsižvelgdamas į jo individualius poreikius, padeda jam visaverčiai funkcionuoti kasdieniame gyvenime.
47. Esant poreikiui Įstaiga teikia asmeniui apgyvendinimą, sudarydama jam sąlygas miegoti, aprūpinant reikiama patalyne, rankšluosčiais ir organizuojant maitinimą.
48. Į Įstaigą asmuo atvyksta turėdamas jam reikalingas higienos priemones ir įrankius, drabužių ir avalynės pamainą (kiekis priklauso nuo planuojamų gyventi dienų skaičiaus), šlepetes, medikamentus, mokymosi priemones, vadovėlius, sąsiuvinius, rašiklius ir kitus asmeninius daiktus.

VI SKYRIUS

DOKUMENTŲ, REIKALINGŲ GAUTI LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGAS, PATEIKIMAS

49. Asmuo ar (ir) jį prižiūrintys tėvai (įtėviai), šeimos nariai, globėjai (rūpintojai), pageidaujantys ir turintys teisę gauti paslaugas, prieš sudarant sutartį, teikėjui pateikia:
  - 49.1. asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą (Lietuvos Respublikos piliečio pasą, asmens tapatybės kortelę ar gimimo liudijimą);
  - 49.2. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotą Neįgalumo lygio pažymą ar Darbingumo lygio pažymą;
  - 49.3. savivaldybės administracijos ar teismo sprendimą dėl globos (rūpybos) nustatymo šeimoje, šeimynoje ar globos centre;
  - 49.4. dokumentus ar kitą informaciją, pagrindžiančią prioriteto suteikimą.
50. Asmuo ar (ir) jį prižiūrintys tėvai (įtėviai), šeimos nariai, globėjai (rūpintojai), pageidaujantys ir turintys teisę gauti paslaugas, atsiradus poreikiui gauti paslaugas, teikėjui pateikia:
  - 50.1. Nustatytos formos prašymą gauti laikino atokvėpio įstaigoje ar (ir) namuose paslaugas;
  - 50.2. Preliminarią asmens dienotvarkę;
51. Šio Aprašo 49 punkte nurodytus dokumentus paslaugų teikėjui asmuo gali pateikti asmeniškai, siunčiant paštu, per kurjerį arba elektroniniu būdu. Asmuo paslaugų teikėjui pateikia Aprašo 49 punkte nurodytu dokumentų originalus arba tinkamai patvirtintas jų kopijas. Jei asmuo paslaugų teikėjui pateikia Aprašo 49 punkte nurodytų dokumentų originalus, jų kopijas patvirtina pats paslaugų teikėjas.

VII SKYRIUS

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGĄ TEIKIANTYS DARBUOTOJAI

52. Laikino atokvėpio paslaugas pagal savo kompetenciją teikia:
- 52.1. Kai paslaugos gavėjas yra asmuo, nurodytas šio aprašo 6.1 – 6.3 punktuose:
- 52.1.1. socialinis darbuotojas,
  - 52.1.2. individualios priežiūros personalas.
  - 52.1.3. Priklausomai nuo asmens specialiųjų poreikių laikino atokvėpio paslaugą gali teikti ir kitos personalo grupės: socialiniai pedagogai, specialieji pedagogai, psichologai, asmens sveikatos priežiūros specialistai ir kt.
  - 52.1.4. Tiekėjui, teikiant laikino atokvėpio paslaugą, personalo struktūra ir skaičius formuojami taip, kad vienu metu dirbtų ne mažiau kaip 1 darbuotojas, atsakingi už šios paslaugos organizavimą bei saugumo užtikrinimą. Vienam laikino atokvėpio paslaugą teikiančiam specialistui turi būti priskiriama ne daugiau kaip 4 paslaugos gavėjai.
- 52.2. Kai paslaugos gavėjas – vaikas, nurodytas šio aprašo 6.4 punkte, paslaugą teikia :
- 52.2.1. budintis globotojas;
  - 52.2.2. socialinis globėjas,
  - 52.2.3. šeimynos dalyvis,
  - 52.2.4. socialinis darbuotojas ir/ar socialinio darbuotojo padėjėjas (kai paslauga teikiama bendruomeniniuose vaikų globos namuose).
53. Paslaugas teikiantys specialistai geba parinkti ir taikyti įvairius socialinio darbo su asmeniu metodus ir procedūras, išmano svarbiausius vaiko ir suaugusio asmens raidos ir negalės psichologinius aspektus, geba dirbti komandoje, tinkamai reaguoti į krizines situacijas, greitai priimti sprendimus, yra motyvuoti siekti asmeninio ir profesinio tobulėjimo, nuolat atnaujindami žinias ir įgūdžius, atlikdami savo veiklos įsivertinimą, remdamiesi geriausia praktika.
54. Paslaugas teikiančių specialistų funkcijos, teisės ir atsakomybės nustatomos pareigybių aprašymuose.
55. Teikiant paslaugas rekomenduojama į pagalbą pasitelkti savanorius.

VIII SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS

56. Šio skyriaus nuostatos taikomos tik tada, kai paslauga teikiama socialinės priežiūros paslaugas teikiančioje įstaigoje.
57. Patalpos bei aplinka turi atitikti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintiems „Reikalavimams nestacionarioms socialinių paslaugų įstaigoms“ bei šio aprašo nuostatomis.
58. Paslauga vienu metu gali būti teikiama patalpose, kuriose:
- 58.1. patalpos ir laikinas asmens gyvenamasis kambarys yra tvarkingas, jaukus, apstatytas baldais, patalpų struktūra bei aplinka turi būti artima namų aplinkai.
  - 58.2. Asmeniui sudaryta galimybė saugiai laikyti savo asmeninius daiktus, jis gali užsirakinti savo asmenines gyvenamąsias patalpas, spintą ar spintelę, jeigu, įvertinus jo savarankiškumą, tai nesudaro pavojaus jo ar kitų asmenų saugumui.

- 58.3. Asmeniui jo gyvenamajame kambaryje užtikrintos sąlygos skaityti ar užsiimti kita laisvalaikio veikla, atsižvelgiant į jo pageidavimus, įrengiant reikiamą apšvietimą.
- 58.4. Judėjimo negalią turinčiam asmeniui užtikrinta, kad paslaugos tiekėjas išnaudoja visas galimybes, jog gyvenamajame kambaryje langų aukštis ir lovos vieta sudarytų galimybę stebėti aplinką pro langą sėdint ar gulint.
59. Patalpose turi būti atskiri miegamieji (privatumui užtikrinti gali būti viena patalpa, pertvaromis atskiriama į mažesnes patalpas), bendras kambarys, skirtas žaidimams, laisvalaikio užsiėmimams ir valgomojo zona (valgomasis gali būti įrengtas ir virtuvėje), virtuvė, atskiri vonios kambarys ir tualetas.
60. Kiekviename miegamajame turi būti asmeniui skirti baldai: lova, spintelė, kėdė ar/ir fotelis (krėslas), spinta ar atskira uždara spintos dalis asmeniniams daiktams, stalas ar/ir staliukas ir minkštas inventorių: čiužinys, pagalvė, antklodė, patalynė, lovatiesė, du rankšluosčiai.
61. Miegamuosiuose turi būti užtikrinama galimybė pamokų ruošai – stalas, lentynėlė asmeninėms knygoms, jei paslauga bus teikiama ilgiau nei 24 valandas / 3 dienas.
62. Bendro naudojimo kambaryje (svetainėje) turi būti minkšti baldai, stalas arba žurnalinis staliukas, kėdės, televizorius. Turi būti keli stalo žaidimai, atitinkantys paslaugų gavėjų amžių, raidą ir intelektą (dėlionės, lota, akvarelė, spalvoti pieštukai, popierius ir pan.).
63. Valgymui skirtoje zonoje (valgomajame) turi būti numatyta kiekvienam paslaugos gavėjui vieta prie stalo.
64. Tualete turi būti unitazas, šepetys unitazui valyti, tualetinio popieriaus, šiukšlių dėžė.
65. Vonios kambarys turi būti atskiras (arba pertvara atskirtas) nuo tualetu.
66. Vonios kambaryje turi būti vonia arba dušo kabina, praustuvė, popierinių rankšluosčių dėklas su rankšluosčiais, šiukšlių dėžė, veidrodis, spintelė su kiekvienam paslaugos gavėjui skirtomis lentynėlėmis ar skyriais higienos reikmenims susidėti.
67. Jei paslauga bus teikiama asmenims su negalia, atitinkantiems šio Aprašo 6.1. – 6.3 reikalavimus, vonios ir tualetu patalpos turi būti pritaikytos judėjimo negalią turintiems asmenims.
68. Asmens higienos patalpų sienos, grindys turi būti nelaidžios vandeniui, tinkamos valyti drėgnu būdu, dezinfekuoti. Vonios kambario grindų paviršiai turi būti neslidūs.
69. Gyvenamosiose patalpose turi būti natūralus apšvietimas. Patalpos turi būti apsaugotos nuo tiesioginių saulės spindulių (įrengtos užuolaidos, žaliuzės ar kt.). Visose patalpose turi būti įrengtas dirbtinis apšvietimas.
70. Patalpose turi būti natūralus vėdinimas, užtikrinamas varstomais langais.
71. Dezinfekciją, dezinekciją, deratizaciją draudžiama atlikti paslaugų gavėjams esant patalpoje.
72. Patalpos, skirtos teikti paslaugą, patekimas į šias patalpas, turi būti pritaikyti naudotis žmonėms, turintiems negalią (žmonėms su regėjimo sutrikimais, žmonėms su klausos sutrikimais, riboto judumo žmonėms ir žmonėms, judantiems ratelių pagalba, žmonėms su proto negalia)

IX SKYRIUS

LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGOS FINANSAVIMAS IR KOKYBĖS PRIEŽIŪRA

73. Kai paslauga teikiama tėvams, šeimos nariams ar globėjams (rūpintojams), savo namuose prižiūrintiems (globojantiems) 6.1 - 6.3 punktuose nurodytus asmenis, mokėjimo už paslaugas

tvarka nustatoma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo ir šio aprašo nuostatomis:

- 75.1. Mokėjimo už socialinę priežiūrą dydis asmeniui neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų.
- 75.2. Asmeniui, teisės aktų nustatyta tvarka gaunančiam socialinę pašalpą arba asmeniui, kurio pajamos yra mažesnės už valstybės remiamų pajamų trigubą dydį, laikino atokvėpio paslauga teikiama nemokamai, išskyrus tuos atvejus, kai ši paslauga teikiama ilgiau kaip mėnesį per kalendorinius metus.
74. Kai paslauga teikiama budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams ar šeimynos dalyviams, savo namuose prižiūrintiems vaikus, netekusius tėvų globos (6.4 punktas), atsiskaitymas už paslaugas vykdomas globos centro ir paslaugos gavėjo sutartyje nustatyta tvarka.
75. Kai paslauga teikiama 6.1 – 6.3 punktuose nurodytiems asmenims, paslaugos kokybės priežiūrą vykdo paslaugą finansuojančios institucijos vadovo įgaliotas darbuotojas.
76. Kai paslauga teikiama budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams ar šeimynų dalyviams, paslaugos kokybės priežiūrą vykdo globos centro vadovo įgaliotas darbuotojas (atvejo koordinatorius ar kitas darbuotojas) Globos centro apraše nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

77. Laikino atokvėpio paslaugos teikėjas turi viešai skelbti ir nuolat atnaujinti informaciją apie savo veiklą, vykdomus projektus, paslaugų teikimo sąlygas, personalą ir kt.
-